

پیشینه پاری؛ دانش پزشکی در ایران باستان (شهر سوخته)

تصویر ۱

تصویر ۲

تصویر ۳

در حدود ۳۲۰۰ سال پیش از میلاد شهری در سیستان پدید آمد که به گفته‌ی باستان‌شناسان به لحاظ بافت، جمعیت و برنامه‌ریزی شهری اولین شهر جهان بود. شهر سوخته و تمدن هوشمند و خلاق آن با بیش از پنج‌هزار سال قدمت، به‌عنوان بزرگ‌ترین استقرار شهرنشینی در نیمه‌ی شرقی فلات ایران، نمونه‌ای منحصر به فرد و حکایت‌گر واقعی علم، صنعت و فرهنگ گذشته‌های دور ایرانیان می‌باشد. شهر سوخته در ۵۶ کیلومتری زابل در استان سیستان و بلوچستان و در حاشیه جاده زابل - زاهدان واقع شده است. سند یا کنیه‌ای که نام واقعی و قدیمی این شهر را مشخص کند، هنوز به دست نیامده و به دلیل آتش‌سوزی در دو دوره زمانی بین سال‌های ۳۲۰۰ تا ۲۷۵۰ قبل از میلاد «شهر سوخته» نامیده می‌شود. وجود نظام منظم آبرسانی و تخلیه‌ی فاضلاب، دانش پزشکی پیشرفته و صدها عامل دیگر بر اهمیت این منطقه افزوده است.

دانش پزشکی در ایران باستان

پانصد سال قبل از ساخت اهرام ثلاثه در مصر باستان و ۲۵۰۰ سال قبل از نگارش قسم‌نامه بقراط، ایرانیان در پزشکی تبحر داشتند و آن را به جهانیان معرفی نمودند. در این شهر برای نخستین بار چشمی مصنوعی کشف شد که مربوط به زنی ۲۵ تا ۳۰ ساله (قبر شماره ۶۷۰۵) بوده است (تصویر ۱). چشم مصنوعی یافت‌شده در چشم چپ او کار گذاشته شده و با وجود گذشت زمان طولانی از ساخته شدن آن هنوز سالم است. آثار ارگانیک پلک چشم به واسطه تماس طولانی نیز بر روی آن مشهود است. از دو سوراخ جانبی واقع در دو سوی این چشم مصنوعی جهت نگهداری و اتصال آن به حذقه چشم استفاده می‌شده است (تصویر ۲). در ساخت این چشم مصنوعی، از قیر طبیعی مخلوط به نوعی چربی جانوری استفاده شده است. در روی این چشم مصنوعی ریزترین مویرگ‌های داخل چشم توسط مفتول‌های طلایی به قطر کمتر از نیم میلی‌متر طراحی شده‌اند. مردمک این چشم در وسط طراحی شده و تعدادی خطوط موازی که تقریباً یک لوزی را تشکیل می‌دهند در پیرامون مردمک دیده می‌شود.

لطفاً به این مقاله از ۱ تا ۲۰ امتیاز دهید.

کد این مقاله: ۶۴۱۵

شماره پیامک مجله: ۳۰۰۰۷۸۳۸

نحوه امتیازدهی: امتیاز-شماره مقاله

نمونه صحیح امتیازدهی (چنانچه امتیاز شما ۲۰ باشد): ۲۰-۶۴۱۵